

Velika amer. zmaga v Pacifiku

19 JAPONSKIH LADIJ UNIČENIH: NEMCI ODBITI V ITALIJI: VESTI IZ RUSIJE

Pearl Harbor, Havajsko. — Ameriška ofenziva v osrednjem delu Tihega morja je zadnji teden delovala z bliskovito naglico. Japonci se še niso oddahnili od presenetljivega udara na morskotopila, ko je admiral Nimitz, drzoviti ameriški admiral že udaril sredi minulega tedna na eno glavnih japonskih baz v Pacifiku na otok Truk, ki je za Japonce v Tihem morju tako pomemben, kakor je za nas pomemben Pearl Harbor in havajsko otočje. Otok Truk je silovito utrjen, toda ameriško orožje mu je zadalo silovit udar. Japonci so imeli tam zbrane veliki del svoje mornarice in tam imajo najvažnejšo letalsko bazo in glavna skladišča za ves osrednji in južni Pacifik. Ameriški letalci s točnim sodelovanjem mornarice so razbili tamkajšno letalsko postajo in

baje uničili 201 japonskih letal, 127 so jih naši letalci sestrelili in 74 pa so jih uničili na tleh. Zraven so potopili Japoncem 19 ladij. Naši so izgubili le nekaj okrog 20 letal in štiri ladje so poškodovane, kar je mala škoda v primeru z japonsko škodo. Ta udar je dosedaj eden najdrznejših ameriških udarov na Japonce.

Američani so obenem te dni izkrcali čete na otoku Eniwetok, ki ga zdaj zasedajo na zapadnem koncu maršalskega otoka (Nadaljevanje na 6. str.)

RUSI SPET VPRAŠUJEJO, KJE JE DRUGA FRONTA

Moskva, Rusija. — V Moskovski "Pravdi" se pojavljajo zopet članki, ki povprašujejo po drugi fronti. Neki članek celo omenja, da je najbrže čas za otvoritev druge fronte preložen za poznejši čas. "Pravda" tudi piše, da so Rusi našli pri nekem nemškem ujetniku pismo, ki omenja, da je bilo iz Afrike vrnjenih 2400 nemških ujetnikov, ki se zdaj borijo na ruski fronti. Navadni ljudje, pravi list, mislijo, da se igra v teh slučajih dvoobrazna igra.

Uvodni članek kritizira javnost v zavezniških deželah. Pravi, v demokracijah deželah vse preveč skrbe, kaj bo s poveljniki Nemčije. Pozdravlja naše uspehe na bojiščih nad fašisti, ampak ob istem času pa uspehi rdeče armade povzročajo skrb maskiranosti in odkritim agentom sovražnika v demokracijah deželah. Ti ljudje storijo vse kar morejo, da seje-

jo nezaupanje in pa dvome proti Sovjetom in ustvarjajo neupravičen strah v rastočo moč Sovjetske Unije.

— O teh pripombah v ruskem tisku lahko sodi kdo kakor hoče. Resnica pa je, da vsa propaganda, ki se v tem oziru razširja pri Rusih proti zavezniškim in med slednjimi proti Sovjetom izvira iz tipične nemške zvižanosti. V Berlinu je kovačnica za intrige in čim bolj jim bodo eni ali drugi verjeli, dalj se bo vlekla vojna. Čas je, da bi zavezniške na obeh straneh v tem oziru srečala pamet.

NEMSKA ODPORNOST RAČUNA S POLITIČNIMI USPEHI

Berne, Švica. — Nemške armade se kljub številnim porazom, ki so jih doživle na raznih bojiščih še vedno hrabro bojujejo. Morala nemškega vojaštva je še vedno neomajana. Hitlerju so Nemci še vedno nadvse udani. Karkoli ukaže izvrše.

V deset tisočih padajo, ker Hitler tako ukazuje. Koncem januarja, ko so zavezniški udarili na italijansko obrežje pod Rimom, je Hitler ukazal, da morajo vstrajati za vsako ceno. Isto je zapovedal pri Cassinu in isto ruskim četam v dneperskem kolenu v Rusiji. Nemci niso štedili s krvjo ne visokimi izgubami. Strašne zgube so doživeli. Računa se, da so Nemci že v tem letu zgubili samo v Rusiji do 90.000 samo mrtvih in več, kakor 20.000 v Italiji. In dejstvo je tudi, da vsaj vsak kolkaj izobražen Nemec dobro ve, da je vojna za Nemce zgubljena. Čemu torej vse žrtve?

Vzroki so ti le: Hitler hoče za vsako ceno zavezniške zadržati v južni Italiji, da ne pridejo previsoko in ne postanejo prenevarni za Balkan. Na vsak način hoče obdržati v svoji areni Fince. Če se mu ti izmuznejo, se mu bodo izmuznili takoj tudi Madžari, Rumuni in Bolgari in Turčija bi bila jutri v vojni na strani zavezničkov. Računa, da z umetno propagando proti Rusiji in komunizmu, bo zasejal toliko protiruskega mnenja, da se bodo razrahljale zavezniške vezi med Rusi in zaveznički. Dalje hoče nategniti vojno za vsako ceno preko prihodnjih ameriških narodnih volitev. Upa, če bo Roosevelt v volitvah zgubil, da pride Nemčiji bolj prijazna administracija na površje v Ameriki. V vsakem navedenem slučaju upajo Nemci na političen uspeh.

Upajmo, da se jim nobeno izmed navedenih upanj ne uresniči!

ALI GA POZNATE?

Ta slika slika generala Douglasa MacArthura je bila posneta, ko se je general nahajal na poletu nad Novo Gvinejo. General se poslužuje letelce trdnjave za pregledovanje in nadzorovanje bojnih okoliščin na jugozahodnem Pacifiku.

NEMCI NISO DOVOLILI CIVILISTOM, DA BI SE REŠILI IZ CASSINSKEGA SAMOSTANA

Neapelj, Italija. — Preživeli, ki so se rešili od napada na opatijski samostan na gori Cassino pripovedujejo, da ko so zavezniški letalci vrgli na samostan letake s pripombo, da naj se iz njega umaknejo civilisti in da bodo naslednje jutro samostan bombardirali, je samostanski opat takoj zaprosil Nemce sledeče: da naj dovolijo, da 2000 civilistov odide iz samostana. Nemški stotnik, ki je poveljeval na gori tega ni dovolil, marveč je dal postaviti pred samostanska vrata strojnico in je zagrozil, da bo dal streljati na vsakega, ki bi skušal iz samostana pobegniti. Drugo jutro ob pol 10 uri so veliki bombniki začeli z napadom in na stotine civilistov je bilo zasutih od samostanskega zidovja, ki so ga bombe razbile. Zavezniški letalci pač niso vedeli, kaj so Nemci napravili, mislili so da so se civilisti umaknili iz samostana. Tako dejalo Italijani pokoro za svoje zavezništvo z Hitlerjem.

NEMCI BOMBARDIRALI LONDON

London, Anglija. — V petek ponoči so Nemci napadli London s kakimi 150 letali. Ker napada na London že dolgo ni bilo, je bil napad nekoliko iznenadljiv. Osem nemških bombnikov so sestrelili. V napadu je bilo ubitih več ljudi in škoda je precejšna.

TOJO SPREMINJA MINISTRE

Tokio, Japonska. — Radio postaja v Tokio je objavila, da je ministrijski predsednik Hideki Tojo nastavljal tri nove ministre. Finančno ministertvo je izročil Sotari Ishiwata; poljedelsko in trgovsko ministertvo Sinji Učidi in prometno ministertvo pa Keiti Goto.

AMERIKANCI NAJ BI ZASEDLI FINSKO

Stockholm, Švedska. — Ker so Fini do Rusov zelo nezaupljivi je nekdo v diplomatskih krogih predlagal, da naj bi Finsko zasedli Amerikanci, dokler se ne uredi meja med Rusijo in Finsko. To so finske želje. Amerikanci imajo bolj nujne zahteve, kakor pa baviti se z okupacijo Finske.

KRIŽEM SVETA

— London, Anglija. — Iz Balkana poročajo, da so Titovi partizani prodrli preko Save v Slovenijo in dosegli Primorsko. Bajje dvajset milj od Trsta se borijo z nemškimi četami. Drugo poročilo pa omenja, da so v neposredni bližini Gorice.

— Chungking, Kitajsko. — Kitajske čete v Burmi so zavzele več japonskih utrjenih pozicij. Kitajci uporabljajo ameriške bombnike z uspehom. Ne daleč od Tanai Ska v Burmi, so razbili japonske pozicije in uničili cel japonski polk.

— London, Anglija. — Sovjetska vlada v Moskvi je podelila ameriškega generala Dwighta Eisenhowerja najvišje sovjetsko odlikovanje red Suvorova. Odlikovanje je izročil generalu Eisenhowerju ruski poslanik v Londonu.

— Alžir, Afrika. — Zamejni vladi, grška in jugoslovanska sta poslali te dni svoje zastopnike na sestanek zavezniškega sveta, ki zaseda v Alžiru. Zavezniški svet se bavi s proučevanjem politične in gospodarske situacije v Italiji.

— Des Moines, Iowa. — Karl Brandt, ekonom za prehrano objavlja te dni v svojem poročilu, da evropske dežele niso prehuho prizadele glede prehrane. Tudi v oasišnih deželah ni znakov, da bi hudo pomanjkovalo živeža.

— Kansas City, Mo. — V žitnem skladišču od Larabee Milling Co., se je dogodila eksplozija, ki je zanelila obsežen ogenj. V nezgodi so zgubili trije delavci življenje, 16 pa je težko poškodovanih.

— Washington, D. C. — V tukajšnjem domu od "Little Sisters of the Poor" je umrla te dni 80 let stara redovnica po imenu sestra Paskalina. Blizu 54 let je delovala v samostanu za postarane ljudi. V red je vstopila leta 1890.

— Toronto, Kanada. — Vodstvo tukajšnje škofije je priredilo štiri dnevno konferenco, ki se se je udeležili katoliški delavci, delodajalci, vzgojitelji, farmarji, razni profesionisti in duhovniki. Tema posvetovanja je bila, skrbeti in delovati za boljše socialne razmere v deželi.

— Berne, Švica. — V Bergen na Norveškem je nazijsko vojnno sodišče obsodilo dva katoliška duhovnika, enega na tri letno, drugega na tri in pol letno ječo, ker sta poslušala radio vesti iz tujine. Poslušati tujezemske radio programe je po Nemcih strogo prepovedano.

— Indianapolis, Ind. — Osem članov sekte izpričevalcev Jehove je bilo bosoženih na pet letni zapor vsak, ker so se uprli nabornemu zakonu. Sekta izpričevalcev Jehove namreč prepoveduje svojim udom vojskovanje.

— Chicago, Ill. — Dr. John A. Lapp, odlični katoliški vzgojalec in voditelj, je resigniral te dni kot predsednik pri Chicago Civil Liberties Committee. Vzrok resignacije je, ker so se natrpali v imenovani odbor ljudje, ki so levičarskega radikalnega duha.

ŠTABNI POVELJNIK

Major general W. B. Smith, ki je pred kratkim došel v London, da prevzame mesto štabnega poveljnika na evropskem vojnem pozorišču, v najvišjem glavnem stanu zavezniških ekspedicijskih sil. Pomaga pripravljati načrte za prihajajočo invazijo.

RDEČI KRIŽ APELIRA

Washington, D. C. — Letna kampanja za zbiranje sklada za Rdeči križ v Združenih državah se bo pričela 1. marca 1944. Določena kvota za vsa dežela je 200 milijonov dolarjev. Kvota bo lahko v kratkem dosežena, če bo vsak državljan storil svojo dolžnost do te velike dobrodelne ustanove, ki pomaga po vsem svetu našim vojakom. Namen te akcije je vzvišen in priporočati je vsem, da s svojimi velikodušnimi prispevki podpro Ameriški Rdeči Križ.

APEL NA ANGLEŠKE FARMARJE

London, Anglija. — Angleški poljedelski minister Sir Hudson je zadnjo soboto potom radio apeliral na vse angleške poljedelce, da naj v letu 1944 obdelajo kolikor največ mogoče zemlje. Vlada bo dala v ta namen nad 700 tisoč akrov zemlje, ki je bila doslej določena v druge svrhe, da jo bodo poljedelci porabili za pridelovanje živeža.

AMERIKANCI POTOPILI 15 JAPONSKIH LADIJ

Iz glavnega zavezniškega stana v južnem Tihem morju poročajo, da so ameriški letalci zalotili številne japonske konvoje, ki je bil na potu z otoka Truk proti Novi Britaniji. Izvedli so nanj uspešen napad in potopili 15 ladij. Ladje so bile polne vojaštva in raznega blaga, živeža in orožja za Japonce na Rabaulu in drugih postojankah. Te zgube so za Japonce zelo občutne.

ZAKLADNIŠKI URAD APELIRA ZA KUPOVANJE VOJNIH BONDOV

Washington, D. C. — Iz urada zakladniškega urada poročajo, da korporacije so določeno kvoto pri kupovanju vojnih bondov presegle. Niso jo presegli še posamezniki. Posebno v Illinoisu so posamezniki začeli od določene kvote. Apelira se na delodajalce, da naj nagovore delavce, da bodo kupili več bondov in enako velja apel na delavce posameznike same, da naj se zavedajo dolžnosti in kupijo več bondov.

MUSSOLINIJEVA BORBA

Spisal Carl Hartman

Mussolinijeva fašistično-republikanska vlada, ki jo spretno vodijo Nemci, hiti s kampanjo izprememb, ki bo povzročila zavezniškom mnogo političnih in vojaških težav, kadar pridejo preko Rima.

Močno stremi za tem, da bi izrabila proti - monarhistične mišljenje v Severni Italiji v prid nacijem.

Po uradnem zavezniškem poročilu se smatra Mussolinijeva nova "fašistično-republikanska garda" za armado civilne vojne. Edini pomen te "fašistično-republikanske garde" je samo, da pritegne proti-monarhistične sile, ki bi se sicer borile na partizanski strani proti nacijem.

Mussoliniju je ostalo seveda le malo tpliva. Toda v dvajsetih letih diktature je dobil globok vpogled v vse italijanske težave. In ta njegov vpogled izrablja sedaj naciji do skrajnosti, da otežujejo naše napredovanje in širijo nezaupanje v pokrajinah, ki jih zasedemo.

Mussolinijev načrt izgleda nekako takole: Sporazum z vplivnimi delavskimi elementi v velikih severno-italijanskih industrijskih centrih, Milanu in Turinu. Uvedba svobodnejšega duha v italijanski narod. Ko pridejo potem zavezniški s konservativnimi generali, bodo imeli zavezniški nuditi manj nego naciji.

Podamo vam nekaj dogodkov po najnovejših poročilih, ki kažejo jasno, da imajo Mussolini in njegovi mojstri pripravljeno še marsikatero presenečenje za zavezniške.

Fašistično-republikanska vlada je izdala 24. novembra ukaz, s katerim je dovolila splošno 30% zvišanje plač. V Milanu je zvišanje resnično znašalo 50% in tudi drugod je bila skrajna meja prekoračena.

Se važnejše iz propagandnega vidika je, da so bila ta zvišanja domenjena z možni, ki so bili izvoljeni zastopniki delavcev. Kolektivno pogajanje je bilo eno izmed važnih pravic, ki jih je bil fašizem odvzel italijanskim delavcem. Nacijska končna zmaga bi jim jih seveda vzela za vedno. Toda sedanja navidezna vrnitev zelo govori za Nemce. V bližnji bodočnosti bo zelo napačno za vsakega italijanskega konservativca, ki bi hotel pod zaščito AMG te pravice omejiti.

Kot dodatek k fašistično-republikanski gardi nameravajo Mussolini in Nemci ustanoviti še fašistično-republikansko armado 200.000 mož. Kakor pravi berlinski korespondent pro-zavezniškega stockholmskega časopisa Dagens Nyheter, bodo vsi častniki prostovoljci.

Seveda, redki, toda preizkušeni fašisti, ki bi z zavezniško zmago izgubili vse, se bodo javili prostovoljno. Da pa privabijo tudi nefašiste, so bile častniške plače tako zvišane, da bodo tudi najrevnejši lahko živeli ob njih. Odpravili bodo n. pr. častniško menzo, da tako odpravijo socialno razliko med častniki in moštvom.

Novice o teh izpremabah ne bodo pomagale pri nabiranju

moštva Badogliu in drugim italijanskim generalom na naši strani, kjer morejo biti častniki samo premožnejši možje.

Kako skrbno uporabljajo Nemci naše težave v Italiji v svojo korist, kažejo tudi veliki napisi, ki so se pojavili v ljudskih kuhinjah tedne poprej, predno je izgledalo zavzetje Rima zelo blizu. Napisi so opozarjali Rimljane, naj si zapomnijo, kako lepo diši juha in naj jo primerjajo s slabo čorbo, ki jim jo bo prinesel Zid Lehman — generalni direktor Herbert H. Lehman od UNPRAE. Mussolinijev propagandni minister je očitno vedel, da je Rim izgubljen, toda vedel je tudi, da njegova naloga ni končana.

Kakor narašča odpor v Italiji, ne samo proti kralju Viktorju Emanuelu, temveč tudi proti monarhističnim generalom, ki so ga podpirali, tako prihajajo zavezniški voditelji do prepričanja, da je bila ena izmed najbolj prebrisanih propagandnih potez "fašistično-republikanske vlade". Ta prebrisanost fašistom ne bo koristila več mnogo, toda zavezniškom utegne prizadejati mnogo težav.

RUSI NA POTI K TITU

Washington, D. C. — Te dni se je tu raznesla vest, da je dospela v Kairo ruska vojaška misija, določena za Titov glavni stan. Namenjeni so, da posetijo vse dele Jugoslavije, kjer vladajo partizani.

Misija obstoji iz 23 mož. Na čelu sta ji en generalni lieutenant in en generalni major, kar ji daje precejšno važnost.

Ameriška in angleška misija sta že pri Titu.

Mihajlovič, ki ga partizani obdolžujejo sodelovanja z nacijo, so zavezniške misije že zapustile, razen posameznih častnikov, ki so ostali pri Mihajloviču kot izvidniki.

Rusi, ki so podpirali Tita od vsega početka partizanskega gibanja, niso nikoli poslali svoje misije k Mihajloviču.

BRITANSKI ČASTNIK HVALI JUGOSLOVANKE

Washington, D. C. — Londonski radio je nedavno citiral častnika angleškega letalstva, ki se je vrnil v Italijo iz Jugoslavije in ki je govoril o jugoslovanskih ženah, borečih se v osvobodilni vojski. Častnik se je, kakor pravi londonski radio, zelo pohvalno izrazil o borbeni sposobnosti jugoslovanskih žen. Rekel je: "Okrog 15 od sto vseh borec so žene, ki se bojujejo poleg mož. Mnoge izmed njih nosijo ročne granate in uporabljajo lahke strojne puške. V pogledu ženskih vojakov so moralni predpisi silno strogi. Vsak prestopnik je neusmiljeno kaznovan. Na bojišču so možje in žene v boju popolnoma enakopravni."

BUY WAR BONDS
and give the change to fight
INFANTILE PARALYSIS

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Izhaja vsak torek in petek

Issued every Tuesday and Friday

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prosi, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejeli. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg našega imena na naslovni strani kažejo, do kedaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

WALLACE IN SOCIALNI PROBLEMI

Podpredsednik Združenih držav Henry A. Wallace je imel na svojem potovanju po zapadu več govorov pred raznimi skupinami. V teh svojih govorih se je Wallace dotikal najvitalnejših socialnih vprašanj, ki bodo stopila v ospredje v tej deželi po sedanjih vojni. Oni meščanski listi, ki so v zakupu bogatih slojev, Wallaceve govore kajpada kritizirajo in omalovažujejo. Wallacea proglašajo kot nekakega radikala, kar v gotovi meri je. Toda motijo pa se vsi, če mislijo, da Wallace nima številnih somišljenikov. Njegovi somišljeniki so vsi mali ljudje, ki so prizadeti socialno vlad gospodarskih razmer v deželi. To se toliko ne pozna zdaj, ko radi vojne in radi vladnih subvencij obratuje industrija s polno paro in ko delavcev vseh povsod primanjkuje. Toda druge razmere bodo nastale takoj, kakor hitro bo vojne konec, ko bo vojska demobilizirana in ko se bo vrnilo iz vojske od deset do deset milijonov mladih fantov in mož, za katere bo treba preskrbeti dela in zaslužka. Takrat bodo prišli Wallaceovi povdarci do svoje veljave.

Wallace je socialno radikalno usmerjen. On se ne zadovoljuje s praznimi političnimi gesli, pač pa priporoča radikalno preureditev v narodnem gospodarstvu in to v taki meri, da bi naše narodno gospodarstvo nudilo zaposlitev in potom zaposlitve primerne dohodke za vse ljudi v deželi. Izvedba takih načrtov, kakor jih ima v zamisli Wallace, ni mogoča v takem gospodarskem redu, kakoršnega še imamo sedaj. Mogoča pa je, če bi dežela socializirala industrijo. Dokler pa bo industrija v privatnih rokah, take gospodarske širokogrudnosti ne bo, ker je za privatne interese prerizkantna.

Wallaceova teorija glede gospodarske bodočnosti te dežele je, da bo treba radikalno zaviti na pot socializacije vsaj v vsej poglavitni industriji. Le tako bo mogoče nuditi malim ljudem, to je delavcem, neko stalno zaposlitev in gospodarsko zaščito. Ako se pa ne bo poizkušalo, kakor pravi Wallace, najti "neke sreče" ali boljše obstanke za malega človeka, potem obstoji nevarnost, da se bo pričelo skakanje v ekstreme.

WILLKIE IN REPUBLIKANCI

Wendell Willkie, znani predsedniški kandidat republikanske stranke pri zadnjih narodnih volitvah leta 1940, se je te dni oglasil in udaril po predsedniku Rooseveltu, čemu ta ne zahteva višjih davkov. Willkie se je izrazil, da bi moral zahtevati vsaj najmanj 16 nadaljnjih milijonov dolarjev davkov. Predsednik Roosevelt pa je zahteval le deset milijonov.

Komentatorji pravijo, da je Willkie zelo nelogičen in da je s svojim napadom na Roosevelta ustrelil velikega kozla. Roosevelt je pač predložil predlog za nadaljne davke le za deset milijonov zato, ker pogajanja z republikanskimi kongresniki in senatorji so pokazala, da republikanci ne bodo pri volji pristati niti na to. V resnici so mu dovolili v kongresu le nekaj nad dva milijona. V čigavem imenu torej kritizira Willkie predsednika, zakaj ta ne zahteva 16 milijonov dolarjev nadaljnjih davkov, je marsikomu uganka. Najbrže je izustil kritiko kar v svojem lastnem imenu, ne vedoča, da se je z ozirom na stališče republikanske stranke znebil prav nelogične izjave.

Ker pa dovoljuje in po svojih pristaših Willkie celo vsiljuje svoje ime na volilne liste republikancev v marsikateri državi za primarne volitve, ki se bodo vršile ob različnih časih po več državah te prihodnje mesece, je zanimivo, kako bo Willkiejeva nelogična izjava vplivala na republikanske volilce. Republikanci vseh povsod itak kričijo, da so davki veliko previsoki in so proti vsakemu povišanju istih. Willkie pa kritizira predsednika, zakaj ta ne zahteva višjih davkov. Na ta način republikanci in Willkie nikakor ne gredo skupaj. Ena stran izmed njih je v napačnem, ali republikanci, ali pa Willkie. V onih državah, kjer bo pri pri-

marnih volitvah načeloval republikanski listi Willkie, se bo kmalu jasno pokazalo, kaj republikanci mislijo o Willkieju.

KAJ DELAJO NAŠI VOJAKI

Priobčuje Mrs. Jennie Keber
Waukegan, Ill.

"Od sile hudo je bilo," piše 24 let stari marinar Pvt. Michael Kaucic, ko popisuje življenje v lisičjih luknjah v Zalivu cesarice Avguste na otoku Bougainville.

V pismu, ki ga je poslal očetu Mihaelu Kavčiču in svoji sestri Josie, 670 Lincoln Ave., jima popisuje, da je bil eden prvih, ki so tam pristali in napadli otok in da je bil v prvih bojnih vrstah skoraj ves čas.

"Strašno hudo je bilo. Dež je bil skoraj vsak dan. Kaj naj človek napravi, da mu ne bo premočilo obleke? Nič. Mokri smo bili skoraj zmeraj. Edino eno stvar sem obvaroval, da ni prišla voda do nje, in to je moj pisemski papir. Zavil sem ga v povojeni papir, ki sem ga imel od cigaretnih skatle."

Gaziti smo morali po blatu čevljev globoko skozi džungle in močvirja. Vendar sem bil pa še precej srečen, ker nekateri so morali iti skozi močvirja, kjer so bili v vodi in blatu do pasu, kar meni ni bilo treba. Trdo in robato je tako življenje, o tem ni dvoma."

Kaucic tudi zelo pohvalno omenja Rdeči križ, o katerem pravi, da je zares dobra ustanova. Tudi pravi, da ni težko za fante dobiti cigarete, pač pa je težava glede žigalnic, ter se zahvaljuje za darilo, ki ga je prejel za Božič. "Zbirka polk, ki ste mi jo poslali, je imenitna! Tukaj je več fantov, ki igrajo na mojo kitaro za zabavo."

Kaucic se posebno zanima za kitaro in jo igra izvrstno. Doma v Waukeganu je spadal k oddelku 284 godbene uniije, pri vojaki na Pacifiku pa je bil član orkestra "Don Harvey's Don Juans".

V juliju leta 1942 je šel služiti k marinarom, z njim pa še 63 drugih fantov iz Lake county. Prej je delal pri American Steel and Wire. Njegov brat Sgt. Edward K. Kaucic je nastanjen v Fort Benning, Ga.

KAMPANJA ZA KOŠNJO

Youngstown, O.

Zopet poročam nekakšno mešanico kar italijanska mi-neštra. Kakor vsako leto tako tudi letos pustni dan prihaja. Janko pa le sam zopet ostaja. Pa sem že navajen tega, ker vidim, da so dandanes ženske že preveč "smart." Saj že kaneone in bombe delajo, samo da bi nas pobile kar nas je bolj ta luštnih, vendar pa včasih vseeno rad pogledam katero.

Naj omenim, kaj se mi je pripetilo lansko poletje v tujkajšnjem parku. Lepo sedim v senci, kar zapazim kakih 100 korakov proč fino žensko srednjih let, kako mi mežika z očesom. Prav hitro sem bil pri njej, če me je prav križ bolel, pa sem jo vprašal kot gentleman, če lahko storim zanjo kakor uslugo. Pa mi odvrtne "co mluvis?" in mi pove, da ji je nekaj v oko padlo. Jaz bedak sem pa ves čas mislil, da meni mežika! Človek ni nikoli zašti previden. Ko sem videl, da me ne mara, sem jo pustil.

Nadalje naznanjam, da sem bil v nedeljo 5. februarja spet v Pittsburghu pri sestrični in smo se prav dobro imeli. Tam so mi povedali, da bodo vse šolske sestre poleti v Lemontu na počitnicah. Zdaj sem se pa nečesa domislil in apeliram na bližnje in daljnje rojake in rojakinje, da bi se tudi mi oddčili in vzeli počitnice, ko bo treba seno kositi. Mislim, da ste videli lansko leto v vseh ameriškanih listih, kako razne sestre kosijo in žanjejo same, ker ni bilo mogoče dobiti človeka da bi pomagal. Ali bi ne bilo to lepo in dobro delo bomo storili, če si tudi mi tistikrat vzamemo počitnice in gremo v Lemont, da pomagamo sestram pri pospravljanju sena. Jaz vem, da nisem sam; imam sestrično nuno. Tudi kateri drugi ima tam sestrično, sestro ali hčer. Ali bi ne bilo prav, da bi jim malo pomagali, da se ne bodo same mučile? Vsaj bližnji pridite. Bo že objavljeno v tem listu, kdaj bodo začele kositi. Kako dobro delo bomo storili, če nas bo veliko tam! ri tem se bomo tudi spoznali tisti, ki še ne ponamo drug drugega. Tudi vem, da nam bodo sestre postregle, da ne bomo lačni in žejni. Zvečer bomo pa še lahko zapeli:

Oh lušno je res na deželi,
ker hišica na ravnam stoji,
okol so pa travniki zeleni,
kjer fantič moj travco kosi.

Torej prosim, že sedaj se odločite, pa ne samo moje, — tudi ženske lahko malo grabijo, in če bo kaj bolj težkih ali debelih, tiste bodo pa tlačile na "barnu." Še enkrat vas prosim, pridite. Imel bom vse to na skrbi. Sestre mi bodo naznanile, kdaj bo košnja, jaz bom pa poročal dvakrat ali trikrat prej v tem listu, da bomo vsi naenkrat tam.

Prav lepo pozdravljam vse čitatelje in naročnike tega lista. Na veselo svidenje prihodnje poletje pri nakladanju sena na hričku v Lemontu!

John Voglar.

GLAS IZ NARODA

Biwabik, Minn.

Po dolgem času sem se namenila, da se zopet enkrat oglasim. Vzrok mojega dolgega molka je bila bolezen, ki tudi meni ni prizanesla. Celo leto 1943 je bilo zame usodno.

Ko sem se povrnila lansko pomlad iz St. Mary bolnišnice v Duluthu, se mi je zdravje sicer polagoma vračalo, vseeno pa sem bila celo leto slabotna. Še nisem popolnoma ozdravela, me je že čakala druga nesreča. V začetku septembra sem tako nesrečno padla, da sem si zlomila desno roko v zapestju. In tako zopet nisem mogla nič. Bila sem sami sebi in drugim v nadlego. Hčerka me je morala obupati in mi pomagati pri napravljanju. Roka se je počasi zdravila in še sedaj ni taka kot prej; nobene moči nima. Upam, da bo to leko kaj boljše zame, kar mi Bog pomagal!

Naših fantov vojakov tudi vedno kateri pride domov za kratke dopuste. Pred nedavnim je bil na dopustu Frank Serek, eden izmed treh sinov, ki jih imata pri vojaki Mr. in Mrs. John Serek. Najmlajši, Lojze, bo že kmalu tri leta v Avstraliji. Večkrat se je že bojeval, pa je še živ in zdrav. Drugi, Joe, je nekde na Novi Gvineji. Tudi Frank pričakuje, da ga bodo poslali kmalu čez morje. Moj sin Frank je bil tudi poklican; kmalu bo dve leti te-

ga; tudi on je nekje v vstraljii. Drugače jim ne moremo pomagati, kakor da molimo zanje in jih izročamo Bogu v varstvo.

Kaj naj še pišem? Zdi se mi, da so nekateri naši prejšnji dopisovalci popolnoma ali pa deloma utihnili zadnje čase. Kje so na pr. Mrs. Meglen, Mrs. Hegler in druge v Colorado? Kje je Mr. Strah iz Eveletha? Tako radi smo brali vaše dopise in članke. Seveda bi bilo lepo, ko bi bilo mogoče, da bi še nadalje imeli svoj katoliški dnevnik, če že ne toliko zaradi novic — saj novice zve-mo sproti vsak dan po radiu — pa vsaj zaradi medsebojne domačnosti. Ko smo brali novice in dopise iz naselbin, se nam je zdelo, kot da občujemo skupaj. Zdaj tega ni več toliko in zdi se mi, da vsak kar sam zase premišljuje svoje. Zatorej, oglašite se, da bo list bolj privlačen! Ohranimo si vsaj to, kar še imamo, dokler smo še mi starejši. Saj potem, ko nas več ne bo, bo moralo biti tako in tako vse angleško.

Naj malo opišem življenje na Biwabiku, ker vem, da bo rojake, ki so tukaj živeli, gotovo zanimalo. Že veliko let se je govorilo, da bodo obrnili Vine Lake, to je po naše Embarras Lake, češ, da so pod tem jezerom velikanske množine najboljše železne rude. Smelo lahko trdim, da že vseh 30 let kar sem tukaj, se je to govorilo. Lansko leto pa so začeli z delom. To niso majhne reči. Lahko rečem, da kaj takega ni v celi Minnesoti. Kopljejo kanal, po katerem bo voda tekla iz Embarras jezera v Maret jezero. To delajo že čez eno leto. Kopljejo z velikimi lopatami na elektriko, ki so bile poslane iz Montane. Vsakokrat ko ugrizne ta velika lopata, zgrabi toliko, da eden grizljaj napolni celo železniško karo. Delajo dan in noč, v treh "ših-tih," že čez leto. Tako, pravi-jo, da bo kanal za vodni odprt do prvega marca. Zares velikansko delo. Ko greš od Biwabika proti Aurori, se ti odpre, kot bi se odprl novi svet. Vidiš velikanske nove gore gramoza in skal, ki jih prenašajo te lopate. Ljudi dela zelo veliko, kakih 400 in več. Tu vidiš, kaj vse je iznašel človeški um, vsake vrste mašinarijo. Spomladi bodo začeli kopati rude. To bo eden največjih odprtih rudnikov. Ko tako človek gleda to veliko delo, mu pride na misel, kako bi bilo, ko bi prišli tisti rojaki nazaj, ki so delali tukaj v Bangar rudniku in so na roko grabili z lopatami in nadevali v vozičke. Da, z ročnimi lopatami so grabili in se kosali med seboj, koliko bo kateri izvozil, ker imeli so v pogodbi, da več ko je kdo izvozil, več je zaslužil. Ko bi vsi tisti, ki so pokopani tam blizu na mirovdvoru, mogli vsaj pol ure gledati, da bi videli kako svet napreduje, kaj je človeški razum naredil v tem času, ko oni spijo smrtno spanje. In vse te ogromne množine rude gredo za smrtonosno orožje, prelivajo jih v topove, da pobližajo z njimi človeka, da, človeka, ki je ustvarjen za življenje. Naši sinovi, ki smo jih matere s takim trdom vzgojile, se borijo za demokracijo in za nas. Vojske so bile in bodo, dokler bo stal svet. Nekoliko razlike je le v tem, da prejšnje čase je zmagal tisti, ki je bil močnejši, zdaj pa zmaga tisti, ki je bolj prebitan. Kdor ima boljše orožje, tisti je na vrhu. Dragi mi bralci, molimo k Bogu, naj bi bil že konec te morije. Naj da našim fantom moči in poguma, da bi že skoraj skončali to krvavo klanje ter potisnili Hirohito in Titterja ob zid, tako, da bi se ne mogla več ganiti. Naj že zopet enkrat na zemlji zavladava red in mir. V tem nam pomagaj Bog!

Kaj pa SANS? Tukaj je spet veliko vprašanje. Pridno berem in zasledujem vse, kar se piše o partizanih in raznih drugih gerilcih. Tužna nam majka. Eni kakor drugi so naši, naša kri, pa gre eden zoper drugega, brat zoper brata. Ko bi šli skupaj nad sovražnika in ga napodili čez mejo, tako pa se raje bijejo med sabo. Kako boš molila, slovenska mati, za zmago sinovo, ko je s partizani, ali za zmago možev, ko je pri kaki drugi gerilski gardi? Veliko hudega si že prestal, ti bogi narod moj, ali še huje te, čaka. Ta razdvojenost čeda bo uničila zdaj še to, kar je ostalo za Nemci in Lahoni, ako ne bo kmalu konec bratomorstvu. Ko se je začelo nabirati za Sans, so nam govorili: "Pomagajte bratom tam prek morja, ko kri potijo. Kdo se jih ne bi usmilil?" Kakor moja puhla pamet zdaj razume, naj pomagamo za nekaj, ki nič ni in nikjer ni. Tukaj v Ameriki ni sloge, temveč samo prerekanje, tam pa klanje med sabo. Kam bomo prišli, je veliko vprašanje. Bog mi je priča, da želim vsem dobro, pa ne morem si kaj, da ne bi rekla tole: Slovenec je bil in bo hlapec na svoji zemlji. Ko je bil še pod staro Avstrijo, samo, da je dobil malo skorjice, pa je bilo dobro. Še nekaj bi rekla in upam, da se ne bom nikomur zamerila: Veliko je kriva temu največja napaka Slovencev — nevoščljivost. Ako se je kateri prerinil do kakšne boljše stopnje, joj, potem pa le po njem, toliko časa, da so ga uničili. Ko je pa prišel na površje kakšen pritepenec, nemškutar ali mažaron, je bilo zopet dobro.

Se nekaj imam na srcu, kar ne smem prezreti. V letošnji 9. številki Am. Slovenca je v Father Trunkovi koloni izšel članek o Franku Karizu. Nikar si čitatelji, ki ste brali ta članek, ne mislite, da smo vsi na Biwabiku Karizevega mišljenja. O ne, dragi bralci. Tako napreden je samo Frank Kariz; mogoče je še kakšen kje, pa oglašil se ni do danes še nihče. Ker vem, da je Frank stalni naročnik Prosvete, je bilo gotovo posneto iz Prosvete. Tukaj je več Karizev. Frank torej ne mara biti katoliško pokopan. Ne mara, da bi se kak duhovnik vozil v avtomobilu za njegovim pogrebom. Ako tako zahtevaš, pa naj tako ostane, in mirna Bosna! Vidiš, Frank, le verjemi, da s tem ne boš nič hudega naredil nobenemu duhovniku, ako ga nočeš za Tvojim pogrebom. Seve, mož ima dosti časa na razpolago, ker že dolgo let ni sposoben za nobeno delo. Ako greš poleti po mestu, ga vidiš, ko sedi v mestnem parku zraven velike avtomobilske ceste in si s tem kratek čas dela, da gleda mimoidoče ljudi in avtomobile. Zraven njega je pa palica in berglja, ker brez teh dveh nikamor ne more. Pa ni bil tako napreden naš Frank vedno, o, ne! Seve, zdaj je že veliko let od tega, ko je hodil vsako nedeljo v cerkev in kar po pet, ker je imel lep glas. Tudi na cerkvenem zvonu se blišči njegovo ime, ker je tudi on precej posegel v žep za cerkveni zvon. Gotovo si je mislil takrat, za zvon dati je dobro, — tudi mene bo ta zvon spremljal na zadnji poti in mi zvonil. Zdaj vse to odklanja. Ko mu je pred več leti umrla žena, jo je dal civilno pokopati na žalost zlahte in prijateljev. Pa sem mu rekla: "Zakaj ste napravili tak pogreb, Frank?" Pa je odvrnil: "Nekdo mora začeti. Boš videla, koliko bo zdaj tako pokopanih!" Tega mora biti kakih 20 let ali več. Od tistega časa pa do danes je bil en sam tak pogreb. No, hvala Bogu, tukaj ni dosti pomagal začetek. Drugače je mož dober in dosti bere; seve, časa ima dosti. Mogoče si bo še premislil. Kdo ve, kaj še vse lahko pride? Tudi Frank Kariz si lahko še premisli, da ga bo spremljal duhoven in tudi zvon, ki je v mladosti daroval

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Rojakinja umrla

Forest City, Pa. — Dne 10. febr. je na svojem domu v Forest City umrla Fannie Volk, preje Gerstel, rojena Strajner in doma iz Medvedjaka pri Velikem Gabru, fara St. Vid pri Stični na Dolenjskem. V Ameriko je prišla leta 1920 in je ves čas bivala v Forest City. Zapuščica moža, hčer, poročeno Grčman v Newark, N. J., sina Gabriela pri marinih v San Diego, Calif., sina Gvidona doma, sestro Mrs. Mary Kotar v Forest City, ter sestrično Mrs. Mary Nagode na farmi v državi N. Y. — Mrs. M. K.

Smrtna nesreča

Lafleche, Sask., Canada. — Na farmi v turinjski okolici se je smrtno ponesrečil Martin Bogataj, doma od Kamnika na Gorenjskem. Konji so se mu splašali, pa je padel iz voza in obležal na mestu mrtev. Bil je samski in je bival tukaj 31 let. Zapustil je lepo imovino. Sodnija bo prodala vse. Nihče ne ve za sorodnike, pravijo pa, da ima sestro, ki biva nekje v Zedinjenih državah. Naj bi se potrudila. Ako ona ne potrebuje, ima svoje ljudi v stari domovini, ki bodo gotovo zelo potrebovali pomoči. — Louis Debevc.

Ranjen

Aurora, Ill. — Mornarični oddelek je sporočil, da je bil Cpl. Edward J. Kocjan nedavno ranjen v bojih prek morja.

Svatba v New Yorku

New York, N. Y. — V nedeljo 6. febr. sta se v cerkvi sv. Cirila na Osmi poročila Miss Mary Archull in Walter Wos. Poročno mašo z leviti je daroval župnik Rev. Pij Petrić, asistiral sta pa Rev. Franc Gabrovšek in Rev. Joseph Cagran.

Vojak umrl

Sheboygan, Wis. — V bolnišnici v Chicagi je 12. febr. umrl vojak Anton Smrke, star 30 let in rojen tukaj. Pri vojaki je bil 9 mesecev. Njegovo truplo so prepeljali v Sheboygan in pokopali z vojaškimi častmi na slovenskem pokopališču. Zapuščica žena, starše in pet omeženih sester.

Smrtna kosa

Sheboygan, Wis. — Tukaj je umrl Heronim Svetlin, star 55 let in doma iz Štajerskega. Zapuščica žena.

Novi grobovi

Milwaukee, Wis. — Dne 9. febr. je umrl Anton Hren, 69, rojen v Zadretju na Spodnjem Štajerskem. Pred tremi meseci so mu morali odrezati nogo. Zapuščica žena, tri sinove in pet vnukov. V Ameriki je bil 42 let. Dne 10. febr. je umrl Paul Filip, 55, samski in doma iz Dolenjskega.

Slovenska poroka

Chicago, Ill. — Zadnje nedeljo 20. februarja sta se poročila v slovenski cerkvi sv. Štefana Mr. William Riffel in nevesta Miss Julia Kavčič. Ženin je rodom iz Frontenaca, Kans., kjer živijo njegovi starši, nevesta pa je hči znane tukajšnje slovenske družine Mr. in Mrs. Andrew Kavčič, iz 2313 So. Sedley Ave. Mlademu paru naše čestitke!

zanj, da so ga kupili. Ako pa noče, da bi se duhoven v avtomobilu vozil za njim, pa vem, da so naš Father Flynn pripravljeno hoditi, samo da spolnijo zadnjo željo svojemu faranu. Ker se že dolgo nisem oglašila, se je precej tvarine nabralo. Drugič bom naredila bolj kratko.

Mary Delak.

STRATEGIJA RDECE ARMADE

Nova prodiranja ruskih armad pod poveljstvom Bagramiana in Rokosovskega na baltiskem in beloruskem sektorju razodevajo načela ruske strategije, ki zdaj potiska Nemce v smeri proti zahodu. Ta poročila izpopolnjujejo vesti o prodiranju armade generala Govorova na leningradski fronti, se- verno, od teh dveh sektorjev, kar nam daje zdaj celotno sliko strategičnega položaja.

Očividno je, da Rusi zdaj uporabljajo na severu Pripet- skih močvirij pa do Baltskega morja, od Božiča sem, isto tak- tiko, katero so prej uporabljali na odsekih fronte od Pripet- skih močvirij pa do Črnega morja.

Trenutno je prav zares vsa fronta od Baltskega morja pa do Črnega morja ena sama pla- menčasta fronta, borba proti Wehrmacht — nikjer ni nobene vrzeli, niti v cilju, niti na boj- nem polju.

Udarec Rokosovskega ob se- vernem robu in skozi severni del Pripet- skih močvirij je tesno in bistveno povezan z Vatutino- vim prodiranjem ob južnem ro- bu in skozi južni del teh močvirij. Prodiranje Vatutina je tak- ko bliskovito, da Pripetska močvirja niso bila več dovolj varna zaslombe črnega krila te južne ofenzive. Prodiranje Rokosovskega krije desno krilo Vatutina in tako spaja vso fronto, k f je nepretrgana od Baltskega do Črnega morja.

Armada na severu bodo sto- rile isto, kar so delale armade na jugu. Pribijale se bodo na- prej, poskušale obkoliti in uni- čiti, na vsak način pa pregnati in končno tudi razbiti nemško armado.

Rezultati so očividni. Rusi so izražali nemške izgube za prve tri tedne Vatutinovega prodiranja, in pokazalo se je, da so Nemci samo na tej fronti izgubili od Božiča pa do 16. ja- nuarja približno 100,000 mrt-

vih, dočim je bilo 2,400 tankov razdejanih ali zajetih. To so ogromne izgube.

Glasom nekaterih brzojavk izgubljajo Nemci zdaj več kot 3,000 mrtvih na dan v bitki, ki divja v izbočini fronte Vinica- Uman. Nemci se bijejo tam, da bi si ohranili odprto življenjsko važno, dvotirno železnico Ode- sa—Lvov. Srdita obramba ge- neralov von Mannsteina nam ka- že, da je vsa nemška strategija podrejena enemu cilju — prav kot ruska. Rusi hočejo zajeti Wehrmacht, Nemci pa jo rešujejo.

Dogajanje, katero opazuje- mo, je spopad in celo višek tekme dveh strategičnih kon- ceptov, ki se je začela pri Sta- lingradu in se nadaljevala ves čas od takrat brez oddiha, in se ne more končati predno ni We- hrmacht popolnoma uničena. Neizproсна logika te vojaške si- tuacije se nam bo odkrivala v vseh bitkah, ki si bodo sledile, neglede na to, kje se bodo bo- rile te armade in v kateri deželi bodo naleteli druga na drugo. Nobene druge solucije ne more biti za to strahovito borbo dveh največjih kopnih armad, kar se jih je srečalo dozdaj v zgodo- vini.

Radi tega so sedanji dogodki na severu Rusije tako velikega pomena. Ako se rusko prodira- nje južno od Leningrada in na zahod proti Baltiku razvije s- tako naglico kot so se razvijale druge ofenzive, potem je jasno, da upajo Rusi, da bodo mogli raztrgati Wehrmacht na 4 dele. Izolirati nameravajo Nemce se- verno od Rige od onih severno od Pripet- skih močvirij, prav ta- ko kot poskušajo oddeliti Nem- ce južno od Pripet- skih močvirij od onih, ki se nahajajo v za- voju Dnjep- ra. Obenem pa po- tis- kajo Nemce proti zahodu in jih porivajo v Baltijsko morje na severu, a v Črno morje na jugu. To so glavne linije razvo- ja na vzhodni fronti.

BELGIJSKI KONGO, ZAKLADNICA BAKRA IN RADIUMA

Belgija in Nizozemska, naj- manjši državi v Evropi, imata zelo bogate kolonije po svetu. Belgijski Kongo, velika posest v Afriki, spada med najzanimi- mivejše kolonije na svetu. Ne- kateri predeli te kolonije so zelo napredovali in so prav dobro urejeni. Zadnji čas pa so se začeli zanimati za to ko- lonijo Angleži in Francozi.

Belgijski Kongo je posebno važen zaradi bogatih rudnikov bakra in radija. Obe rudnini je najti v območju Katonge, kjer so v poslednjih letih zgradili ogromne tvornice in najmo- dernejše naprave.

Zakladi bakrene rude v Ka- tongi so neizčrpni. Njihov po- men je toliko važnejši, ker večji del rude lahko kopljejo v površinskih rovih, brez dra- gih podzemskih predorov in hodnikov. Reka Kongo, po ka- teri danes na daleč plujejo so- dobní parniki, predstavlja kar se da ugodno pot za prevažan- je te rude.

Okoli rudarskih središč so zgradili velike naselbine, ki predstavljajo danes višek mo- derne tehnike. Povsod je na- peljana elektrika. Velikanski slapovi reke Kongo dajejo tok, da ga lahko izdatno izkorišča- jo. Po vseh zgradbah vidiš vz- dane zračilce, tako da ne čutiš v njihovih prostorih tropske so- pare in ekvatorskega sonca. Bolnišnice so tako sijajno ure- jene, da bi lahko bile zgled vsakemu evropskemu mestu. Važno je tudi, da kolonialne oblasti nikakor ne dovoljujejo da bi belgijski trgovci in pod- jetniki izkoriščali domačine, kakor je to že navada po dru- gih kolonijah.

Leta 1929 so v območju vi-

soke Katonge odkrili bogata in slovita najdišča radiuma. Povprečno dobijo 60 do 70 mi- ligramov čistega radiuma iz ene tone rude. Letna proizvo- dnja je sploščala dala okrog 70 gramov, v teku poslednjih let pa je zelo narasla, čeprav natančne številke danes niso poznane.

Iz visoke Katonge prevažajo radiume rude z ladjami do Belgije, kjer jih v Oleno pri Antverpnu predelujejo in iz njih dobivajo radium. Družba, ki izkorišča to rudo, je leta 1933 izdelala 350 gramov radiuma, tako da je uspešno tek- movala z vsemi družbami za pridobivanje radiuma, neka- tere ameriške družbe pa so morale celo z delom preneha- ti. Vsem tem se moramo zahva- liti in belgijskemu Kongu, ki je radium, tako potreben za bolno človeštvo, zlasti pri zdravljenju raka, spravil na mno- go nižjo in dostopnejšo ceno.

Belgijskemu Kongu more- mo po bogastvu radiumovih rud primerjati le še velika rud- na ležišča v Kanadi, od koder prevažajo radiume kovine še danes z letali, kjer so leži- šča po zelo oddaljenih in ne- dostopnih krajih, ki nimajo nobenih prometnih zvez.

A tudi z drugimi rudninami je belgijski Kongo prav bogat, zlasti z redkimi rudninami in takimi, ki jih šele danes izko- rišča. Cela mreža železni- škij prog prepleta nedostopne kraje, poleg tega pa so v na- črtu še druge, važnejše, tako da bo v prihodnosti izkori- ščanje dragocenih rudnin še bolj naraslo.

GUVERNERJEV POZIV

Guverner Dwight H. Green, ko vprico Thomasa J. Hugh, vršilnega dr- žavnega tajnika. War Production Board, General Salvage Branch for Illi- nois, podpisuje izjavo glede potrebe, da se zbere več domače RABLJENE IN PREOSTALE MAŠČOBE, kakor tudi večjega sodelovanja med gospo- dinjami in prodajalci mesa.

Springfield, Ill. Državljanom v Illinoisu:

Kot guverner države Illinois prosim gospodinje in prodajal- ce mesa v državi, naj podvoji- jo prizadevanje pri shranjevan- ju doma rabljenih in preosta- lih maščob. Velik del takih ma- ščob je potreben pri izdelova- nju razstrelilnih snovi, zdrav- niških sredstev in bistvenih po- trebščin za življenje.

Maščobe so sedaj najbolj po- trebni material v naši deželi, ki ga moramo zbrati kar največ mogoče. Ne zberemo ga zadosti niti za vojaške uporabe. Če ne bomo shranili in zbrali več teh snovi, naši vojaki ne bodo dobi- li zadosti potrebnega streliva, zdravniških pripomočkov in ke- mičnih sestavin, kar je vse zelo potrebno za čim prejšnjo zma- go.

Vsak funt uporabljenih ma- ščob, ki ga ne shranimo, pome-

ni, da bo vojak na bojnem pol- ju prejel 150 krogel manj za svojo streljano. Za vsakih pet funtov v kuhinji zavržene ma- ščobe, bo mornar, ki se bori proti podmornicam, imel na razpolago eno globočinsko bombo manj. Maščobe so bi- stven vojni material.

Nedavno objavljeni načrt, da dobi gospodinja po dve rjavi odmerjalni točki za vsak funt shranjene rabljene maščobe, je prav imeniten in bo gotovo tem bolj pritegnil varčne in patrio- tične žene v Illinoisu.

Doslej, kadarkoli nas je de- žela klicala k splošnemu skup- nemu prizadevanju, smo se Illi- nojci vedno odzvali. Kot gu- verner prosim za širokogrudno sodelovanje vseh državljanov pri povečani kampanji za zbi- ranje dodatnih količin uporab- ljenih kuhinjskih maščob.

Dwight H. Green, guverner.

RAZNOTEROSTI

PRIpravite SVOJE PRI- JAVE ZA DAVKE TAKOJ

Washington. — Urad za no- tranje dohodke pozivlja vse dnevne delavce in uradnike, da prijavijo svoje dohodke in victory davke kakor hitro do- bijo obračun zadržanih ob- davčeni, ki ga jim sedaj dajo delodajalci.

Take obračune jim mora de- lodajalec izročiti do konca ja- nuarja. Ti obračuni kažejo, koliko so posamezniki zasluži- li in koliko davkov jim je bilo zadržanih v letu 1943. Tako bo imel dnevničar ali uradnik glavne številke za izpolnjenje svoje objave.

Urad priporoča, da je zelo koristno, če vsakdo to stori čim prej. Glavni vzrok za pospe- šenje je, da bi mogli določiti do 15. marca, ki je zadnji dan za prijavo, koliko davkov mo- rate plačati. Nekateri dolgu- jete mnogo, drugi samo malo,

tretji pa boste dobili še kaj na- zaj. Sami sebi ste dolžni, da to hitro razčistite. Najenostav- nejši način je, da takoj izpol- nite formular. Ako ga pošljete takoj, pomagata omenjenemu uradu, da zaključí vaš račun.

3,366 BOMBNIKOV ZGUBLJENIH

London, Anglija. — Tekom lanskega leta so zavezniki zgubili v napadih na Nemčijo 3,366 bombnikov, kakor je to poročal Sir Archibald Sinclair angleškemu parlamentu te dni. Med temi je bilo 997 ameriških in 2,369 angleških letal. Tekom letošnjega januarja pa je bilo zgubljenih 178 ameriških in 319 angleških letal.

NOVENA ZA FANTE PRI VOJAKIH

Chicago, Ill. — V cerkvi sv. Jude na 3208 E. 91st St., Chica- go, Ill., se je začela postna no-

THE WILSONS NEXT DOOR BOUGHT ANOTHER BOND TO DAY. WE'RE NOT GOING TO LET THEM PUT ANYTHING OVER ON US, ARE WE?

vena za našo mladino v voja- ški službi dne 19. februarja. Slovesna maša je bila ob 9:30, novena in pridiga pa ob 3:00 popoldne in zopet ob 8:00 zve- čer. Verniki iz vseh krajev A- merike pošiljajo svoje prošnje, ki so med noveno položene na oltar sv. Jude.

ODLIKOVANI AMERIŠKI VOJAKI

Vojno ministerstvo v Wa- shingtonu je nedavno objavilo sledeča odlikovanja: Disting- uished Flying Cross poročniku Nikoli Sekeli iz Astorije, New York, in 2. Lt. Geo. Barcaku iz Binghamtona, N. Y., v armadi v Severni Afriki. Drugi bronas- ti hrastov list k letalski me- dalji je podeljen naredniku Viljemu Plazniku iz Providen- ce, R. I., ki je sedaj s 13. voj- nim letalstvom na Južnem Pa- cifiku. Ta odlikovanja kažejo zmožnost posameznikov v a- meriški armadi.

NAJVIŠJE PLAČANI PROSTAK

Armada bo kmalu imela prostaka, ki ne bo dobival sa- mo običajnih \$50 na mesec, temveč celih \$1,450 na mesec, kar je tudi sodišče potrdilo po vseh paragrafi. Ta človek je Donald O'Connor, mladinski movie igralec. Njegov studio pojasnjuje, da je imenovan 18- letni iralec taka privlačna sila za predstave, da mu bo doda- jal po \$350 na teden redne igralske plače k njegovi vojaš- ki plači.

KATOLIŠKI TISK

Dne 21. in 22. febr. zvečer priredi katoliški mesečnik EXTENSION umetniško razstavo in literarno pred- stavo v hotelu Drake, Grand Ball- room, Chicago, Ill. Med drugimi bo govoril tudi John Farrow, ki je spi- sal knjigo "Pageant of the Popes", priznana najboljša katoliško literar- no delo v letu 1943.

ZENSKA, KI BI HOTELA GOSPODINJITI

priletna samica ali vdova, ki bi hotela oskrbovati pri prile- tem vdovcu dom in bi kuhala, dobi stanovanje in odškodnino, ali plačo po dogovoru. Katera bi se zanimala za to naj piše na naslov Uprave tega lista, ki ji bo dalo naslov stranke, ki objavlja ta oglas. 4x

NAPRODAJ IMAM:

6 stanovanjsko zidano hišo, kopalna soba v vsakem stano- vanju, blizu Damen Ave. in 21. Pl.; cena je \$7,500; 2 stanovanjsko zidano hišo, 5 in 6 sob; cena je \$4,600, 500 dolarjev naplačila; 5-sobni "cottage"; cena je \$4,500; 5-sobni "bungalow" v Ber- wynu; cena \$9,000.

Imam še več drugih hiš v Lawndale okrožju in drugod napredaj.

Za nadaljna pojasnila se obr- nite na:

ANTON JORDAN,

2417 So. Lawndale Ave., Chica-

go, Ill. Res. Tel. Rockwell 7196

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S žalostnim srcem naznanjamo vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je v Gospodu zaspal 19. januarja 1944. ob 10. uri zvečer. moj soprog in oče

JOHN LESAR

Rojen je bil 31. decembra 1874 v vasi Jurjevca št. 17, pri Ribnici. Pokopan je bil iz cerkve Marije Pomagaj. Pokojni je spadal k društvu Sv. Jožefa št. 7 KSKJ in društvu Slovan št. 3. ZSZ. Obema društvoma se lepo zahvalimo za lepe vence in preskrbo pogrebcev, kakor so Jože Rus in Jože Špillar. Hvala lepa za bolniško podpora. Hvala Rev. Daniel Gnidica za molitev in tolažbo na sadno uro v bolnišnici in za lep govor v cerkvi. Oh, tukaj pa ne morem najti primernih besed, da bi se zadostno zahvalila za cvetlice in vence in za sv. maše, ker jih je bilo res veliko. Jaz nisem nikdar mislila, da je imel moj pokojni mož toliko prijateljev, ki so se pokazali v tej žalostni uri. Hvala lepa vsem, ki ste prišli moliti rožni venec v tako velikem številu na večer pred pogrebom in ki ste se udeležili sv. maše. Hvala Mrs. Stark in Franku ter Mrs. Gabrovšek, ki ste prišli na pogreb iz Colo. Springs, Colo. Hvala lepa Mr. in Mrs. Babitt iz Valsenburg za lep venec. Srčna zahvala že- nam SZZ, ki ste molile v kapelici za pokojnega. Bog plačaj, Mrs. Glac. Hvala lepa sosedom tukaj in na farmi, ker ste bili precej pripravljeni nam pomagati. Torej še enkrat lepa hvala vsakemu posebej in vsem skupaj.

Ti pa, dragi moj soprog in oče, prestal si zemeljsko trp- ljenje in se preselil iz te doline splo in nebeške višave, kjer ni trpljenja še solz. Počivaj v miru. Mi Te ne bomo nikdar po- zabili, pač pa Te vedno nosili v srcih, dokler se spet ne zdru- žimo pri našem Stvarniku v svetem raju.

Zalujoči ostali:

MRS. FRANCES LESAR, soproga: JOHN LESAR, JR. in HERMAN LESAR, sinova: ROSE LESAR, hči; MR. in MRS. ANTON GERM, MR. in MRS. FRANK KOČEVAR in M/Sgt. in MRS. WYLIE BABITT, omožene hčere in setje.

Pueblo, Colo., 22. februarja 1944.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S potrim srcem naznanjamo vsem našim sorodnikom, pri- jateljem in znancem, da je 22. oktobra 1943 po tri tedenski pljučnici za večno v Begu zaspal, previden s sv. zakramenti, naš ljubljani soprog in oče

Ignatius (Nace) Mearsha

Rojen je bil 5. junija 1893 v Gorenji vasi pri Ribnici in je bil v Ameriki 33 let. Pokopan je bil na Mt. Olivet pokopališču 26. oktobra 1943 iz cerkve Kraljice sv. Rožinega vana. Pokojni je bil večletni član društva Sv. Martina št. 1 ZSZ in društva sv. Jožefa št. 21 ABZ.

Dolžnost nas veže, da se lepo zahvalimo Rev. John J. Jud- niču za njih obiske v bolnišnici, darovanje sv. maše in njih tolažbo nam vsem. Lepa hvala mojemu nečaku Frank Pri- selacu in njegovi družini in njegovi materi, oziroma moji sestri Ani, ki so nam bili v pomoč čeli čas bolezni in smrti. Hvala tudi njegovemu bratrancu John Ambrosich in njegovi družini, stri- cu Frank Ambrosich, mojemu bratrancu John Star in soprogi in Jenny, Grande, ki so nam na en ali drug način pomagali in nas tolažili ob času smrti.

Najlepša hvala vsem, ki ste darovali za sv. maše in cvetlice, ali je preveč imen, da bi mogli vsako posamezno ime navesti, zato naj le omenimo, da smo prejeli cvetlice od mojih nečakov in nečakinj iz Pittsburga, Pa., oziroma od Mrs. Mary Cado- nic, Mrs. Anna J. Jaketič, Mrs. Nikola Staresinich, Pete, Sim- sich, Mr. & Mrs. J. Sullivan in Frances Balkovic, iz Lompoc, California, za sv. maše pa od Mr. & Mrs. Reno Stratiotto, (na- ša hči), Mr. & Mrs. Pete Stratiotto in Mr. & Mrs. Peter De- Jacoma; cvetlice od Cudahy, Lindner in Repper delavcev. Hvala tudi Mr. Joe Repper, za katerega je pokojni delal, ker se je trudil, da bi nam kar najbolj pomagal.

Pokojni si je zmiraj želel, da bi še enkrat videl vse svoje otroke, ali kruta smrt mu ni to dopustila, ker mlajši sin Frank se bojuje za domovino nekje v Italiji. Starejši sin Igo pa je dobil dopust, da je bil pri očetu. In hči Mary in njen mož sta prišla iz daljne Californije ga obiskat, ali se nista mogla ude- ležiti pogreba; dopust je dobil tudi zet Richard Heiser, ki je tudi pri vojakih, in je v resnici bilo žalostno, ko sta ob krsti in gomili stala v vojaški obleki sin in zet.

Se enkrat prav iskrena hvala vsem. Ti pa, ljubi oče, po- čivaj v miru in se vidimo nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

MRS. KATHERINE MEARSHA, soproga: Cpl. IGNA- TIUS (IGS), Sebring, Florida, in Sgt. FRANK J., nekje v Italiji, sinova: KATHERINE, omožena Heiser, MARY, omožena Stratiotto, Lompoc, Calif., in JOSE- PHINE, hčere: RICHARD HEISER in RICHARD STRATIOTTO, vnuka, in sestra v Jugoslaviji.

Denver, Colo., 22. februarja 1944.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj — Poslovenil — Al. Benkovič

Tišino je pretrgal oddaljeni glas bobnov in tulumbasov (pavk), ki se je počasi blizal trgu. Pokazala se je četa opričnikov na konjih, po pet v eni vrsti. Spredaj so šli bobnarji, da so razganjali ljudstvo in delali pot za gosudarja, a zaman so drobili po svojih bobnih in z beti bili po tulumbasih: nikjer ni bilo videti žive duše.

Za opričniki je jahal sam car Ivan Vasiljevič v svečani opravi s tulom ob sedlu in s pozlačenim lokom na hrbtu. Vrh njegove čelade je bil okrašen z Deisusom, to je: z emajlirano sliko Odrašenika, na straneh pa Bogorodice, Ivana Krstnika in drugih svetnikov. Odeja pod njim se je lesketala od dragih kamenov, na vratu konja vranca pa je namesto nauzdika gugal pasja glava.

Poleg carja je jahal carjevič Ivan, za njima pa je jezdilo krdelo bližnjih carjevih dvornikov, po trije v eni vrsti. Za njimi je stopalo nekaj več kot tri sto ljudi, ki so bili obsojeni na smrt. V verige vkovani in od mučenja oslavljeni so težko premikali noge, pokorec se opričnikom, ki so jih priganjali.

Sprevod je zaključil močan oddelek konjenice.

Ko je prišel sprevod v Kitaj-gorod in je vsa konjenica razjahala in se razpostavila ob vislicah, je Ivan, ne da bi bil stopil s konja, pogledal naokrog in z začudenjem videl, da ni na trgu niti enega gledalca.

"Naženite ljudstvo!" je ukazal opričnikom. "Naj se nihče ne boji! Povejte Moskvičanom, da car kaznuje svoje zločince, nedolžnim pa obeta milost."

Kmalu se je pričel trg polniti, oknice so se odpirale in na oknih so se prikazovali blede, boječi obrazi.

Medtem je grmada, ki je bila naložena pod kotlom, pričela goreti, rablji so stopili k tramovju.

Ivan je ukazal izmed obsojencev pripeljati nekatere manj krive.

"Ljudje!" jim je rekel glasno in razločno, da bi se lahko slišalo po vsem trgu: "Ker ste se družili in bratili z mojimi izdajicami, ste zaslužili isto kazen kot oni. Jaz pa vas z usmiljenim srcem in v skrbeh zaradi pogubljenja vaših duš pomiloščam in vam darujem življenje, da bi se s kesanjem rešili svoje krivde in da bi molili zame nevrednega!"

Na carjevo znamenje so pomiloščence odpeljali.

"Moskvičani!" je rekel nato Ivan. "Sedaj boste gledali smrtno kazni in mučenja; toda vedite, da kaznujem zločince, kateri so hoteli izročiti gosudarstvo sovražnikom! Plakaje izročam njih telesa mukam, kajti jaz sem sodnik, postavljen od Gospoda, da sodim svoje ljudstvo! Ni je pristranosti v moji sodbi, kajti kakor Abraham, ki je dvignil nož nad svojim sinom, žrtvujem celo svoje najbližje. Naj pa de njih kri na glavo mojih sovražnikov!"

Tedaj so izmed ostalih obsojencev najprej pripeljali bojarja Družino Andrejeviča Morozova.

Ivan ga je bil v prvem navalu razdražena obsodil na najstrašnejše muke; a zaradi nedoumne izpremenljivosti svojega značaja in morda tudi zaradi splošne ljubezni Moskvičanov do bojarja je na predvečer usmrtitve izpremenil svoje odredbe in ga obsodil na manj grozno smrt.

Dumski pisar gosudarjev, ki je stal pri tramovju, je razvil dolg spisek in čital z gromkim glasom:

"Bivši bojar Družina! Ti si pretil, da vznemiriš gosudarstvo, da pokličeš krimskega hana in litovskega kralja Zigmunda ter Rusiji povzročiš razne druge bede in stiske. Drznil si se z zlobnimi, zbadljivimi besedami sramotiti samega gosudarja, carja in velikega kneza vse Rusije, in dobre služabnike njegove ščuvati k nepokorščini. Zaslužil si hude muke in smrt; a veliki gosudar se je spomnil tvojih prejšnjih junaštev ter ti je iz usmiljenosti sr-

ca določil, da boš usmrčen nagle smrti, brez muk in sam zase. Odsekana ti bo glava, tvoja last pa ne bo pripisana k carskemu imetju!"

Morozov je stopil na tramovje in se prekrizal.

"Čutim se čistega pred Bogom in pred gosudarjem," je izjavil mirno. "Svojo dušo izročam Gospodu Jezusu Kristusu. Gosudarja pa prosim ene same milosti, naj se vsa lastnina, ki ostane za mano, razdeli na tri dele: Prvi del zapuščam cerkvi božji in za zadušnice; drugega siromakom, tretjega pa mojim zvestim slugam in hlapcem; nevoljnikom in robom dajem prost. t za vedno. Moji vdovi odpuščam in lahko si vzame, kogar hoče!"

Na te besede se je Morozov še enkrat prekrizal in položil glavo na klado.

Začul se je votel udar — glava Družine Andrejeviča se je zakotalila in njegova blagorodna kri je pordečila deske na odru.

Za njim so privedli opričniki v začudenje vsega ljudstva gosudarjevega oprodo kneza Vjazemskega, kravčaja Fedora Basmanova in njegovega očeta Alekseja, katerega je bil Fedor izdal med mučenjem.

"Moskvičani!" je rekel Ivan in pokazal na obsojence. "Tu vidite moje in vaše sovražnike! Pozabili so svojo prisego, stiskali so vas v mojem imenu in so vam breg strahu pred sodbo božjo jemali življenje in iztrebljali ljudstvo, dasi sem jih postavil, da ga branijo. Naj sedaj prejmejo primerno plačilo!"

Vjazemski in oba Basmanova so bili obsojeni na grozovite muke, ker so varali carjevo zaupanje.

Pisar jim je prečital obtožbo, češ, da so hoteli uničiti carja s čarovnijo, da so imeli prepovedane zveze s sovražniki gosudarstva in da so zatirali ljudstvo v imenu Ivanovnem.

Rablji so zgrabili Fedora Basmanova in ga peljali na oder, on pa se je obrnil k množici gledalcev in zakričal z gromkim glasom:

"Narod pravoslavni! Pred smrtjo se hočem skesati svojih grehov! Hočem, da bi vsi slišali mojo izpoved! Poslušajte, pravoslavni..."

A Maljuta, ki je stal za njim, mu ni pustil nadaljevati. S hitrim udarcem s sabljo mu je odsekal glavo, vpravo ko je hotel pričeti svojo izpoved.

Njegovo krvavo truplo je padlo na oder, pa glava je odletela in se zvalila, žvenkljaje z uhanj, pod noge carjevemu konju, ki je odskočil, zaprhal in gledal s preplašenimi očmi. Basmanov se je z zadnjo predrznostjo rešil muk, ki so ga čakale.

Njegov oče Aleksej in Vjazemski nista bila tako srečna. Obenem z razbojnikom Koršunom so ju peljali na oder, kjer so ju čakala strašna orodja. V istem času so potegnili starega mlinarja na grmado in ga z verigo privezali k steburu.

Vjazemski je bil tako izčrpan od muk, da ni mogel več stati in da so ga morali krvniki držati pod pazduhami. Metal je divje poglede na vse strani. V očeh mu ni bilo videti ne strahu ne kesanja. Ko pa je ugledal na steber prikovanega mlinarja in pramene dima, ki se je že vil okrog njega, se je knez spomnil njegovih zadnjih besed, ko je starec, zagovarjaje njegovo sabljo, gledal v vedro z vodo. Spomnil se je tudi svoje prikazni pri mlinu, ko je v mesečni noči gledal pod šumeče kolo in hotel videti svojo bodočnost, a je videl samo, kako se je voda pordečila kakor kri in kako se je v njej premikala zobata žaga in kako so se odpirale in zapirale železne klešče...

Mlinar ni opazil Vjazemskega. Bil je sam vase zatopljen in si je nekaj godrnjal pod nos, nato pa je kakor da bi bil brez uma plesal po grmadi ter rožljaj z verigami.

(Dalje prih.)

19 JAPONSKIH LADIJ UNICENIH; NEMCI ODBITI V ITALIJI; VESTI IZ RUSIJE

(Nadaljevanje z 1. strani)

točja. Tudi na vseh drugih delih front v Pacifiku so zavezniški zadnji dnevi izredno aktivni.

Neapelj, Italija. — V Italiji je divjala skoro ves zadnji teden najsilovitejša borba za oporišče pri Anzio in Nettuno.

Nemci so vrgli na to točko silna ojačenja in so se skoro šest dni nadčloveško trudili, da bi zaveznikom vzeli oporišče in jih vrgli v morje. Nemško prizadevanje ni uspelo. Zavezniški so dosedaj vse nemške napade odbili in oporišče drže naprej. Nemci so v teh napadih doživeli velike zgube. Prve dni so potisnili zavezniške za nekaj milj nazaj, a so bili pozneje zopet vrženi nazaj in Nemci so tam, kjer so bili ko so začeli napadati. Pri Cassinu v hribih divjajo boji naprej in posebnega uspeha ni ne na eni ne na drugi strani. Bitko za Cassino pravijo, da je močno podobno trdovratnim bojem pri Stalingradu. Nobena stran ne popusti. Vse pa zgleđa, da bo Hitlerjev maršal

Kessellring bitko prej ali slej izgubil. Nemci imajo zdaj do 20 svojih divizij v Italiji.

London, Anglija. — Nemci na severni fronti v Rusiji se še vedno umicejo pred ruskim pritiskom. Zadnje poročilo omenja, da so ruske prednje straže le še osem milj od Pskova. Tudi drugod so Rusi delno napredovali. Drugače pa izjavljajo ruski poveljniki, da Nemci še vedno kažejo veliko trdovratnost. Vojaštvo je še vedno trdovratno zaverovano v Hitlerja. Celo rajši izvršujejo samomore, kakor bi se podali. Tudi orožja in provijanta Nemcem ne manjka. Edino kar je opaziti je, da Nemci nimajo več toliko rezerv na razpolago, kakor so jih imeli prej, pravijo Rusi. Pot do popolne zmage nad Nemci bo še dolga.

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi berete novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovencu".

Pomagajte Ameriki do zmage! Kupujte zvezne vojne bonde!

V blag spomin
PRVE OBLETNICE SMRTI
naše preljubljene, nikdar pozabljene žene in matere
AGATE SIMONICH
ki je zapustila ta svet 24. februara 1943.

Leto dni je že minulo,
kar si zapustila nas
in si legla pod gomilo,
ker Te je poklical božji glas.

Šla si iz solzne doline,
kjer je le žalost in trpljenje;
Tebi lepše solnce sijalo,
luč nebeske greje Te.

Le počival v zemlji tihi,
tam ni sol in ne gorja,
dokler se bomo mi s Teboj združili.
Za to prosimo ljubega Boga

Počivaj v miru božjem in večna luč naj ti svari, dokler se ne snidemo nad zvezdami.

Žalujoci ostali:
JERRY SIMONICH, soprog, in hčerka JOSEPHINE.
Pueblo, Colo., 22. februara 1944.

**DAJTE GA NAPREJ...
DRUGI JIH RABIJO!**

ZAMENJAJTE predmete, ki jih ne rabite za vojne znamke. Vsakdo nekaj pridobi, kadar v zameno neparabljene predmete za vojne znamke.

Vojni delavci, ali kdo drugi, ki rabi električne predmete, jih lahko kupi predelane in prenovljene po vašem trgovcu.

Vi dobite znamke — ki bodo vam pomagale kupiti "zasnane" električne predmete za kuhinjo po vojski.

Uncle Sam pa uporabi denar, ki ga dobi za vojne znamke.

Samo sovražnik zgubi potem vaše kupčije za vojne znamke.

POZOR: Commonwealth Edison Company, ne kupuje vaših električnih predmetov za zopetno prodajo. Rada pa pomaga čičastim trgovcem v teh patriotskih načrtih.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Pisano polje

J. M. Trunk

Orga nizatoričnih talentov med Slovani skoroda ni. Odtod razdvojenost in s tem slabost. Slovan niti ne mara organizacije, nadležna mu je, dasi mu tudi škoduje in ga ubija, ker ni organiziran. Je nekaj v slovanškem značaju. Vsa za-se, s slovanškim sosedom kvečemu za prepri. Tako od početka do danes. Ali bo ostalo tako? Samt se ozrite naokoli.

In še okolščine. Na Balkanu niti isti jezik, ki se je le ohranil, ne zedinjuje. Ko je prišlo do pisane in tiskane besede, je bilo to v latinici, drugo v cirilici, isti jezik, pa ga ni mogel čitati! In versko naziranje je ločilo in loči, in ne samo ločilo je. Te dni smo videli in očitki frčijo na obe strani: katoličani da so pobili na stotine pravoslavni, in pravoslavni katoličani. Jugoslavija je bila gola flikarija. Začela se je zidati pri strehi, in ko je razpadla v nekaj dneh, jo zopet hočejo skropiti začeni pri — strehi! Za počt ali za obupat. Kakor hočeš, tako pa je.

Vse le tako? Well, fant, naravnost prisiliti te hočejo, da bodi le za se po slovanski navedi, in še s kako novico ne smeš prav na dan, da sta tam na razcapanem in raztrganem in razdvojenem in razkosanem Balkanu katoličan in pravoslavni skupaj in držita skupaj in si ne izpraskata oči in zidata nekaj pri podlagi za hišo, ne flikata nekaj na strehi. Viš.

Povsod je v politični kaši dvoživkarsko. "Kam te bom djal?" Politika pač. Moramo drug z drugim potrpeti. Na Lawndalu "glava", saj razume, nekaj noče pogledati na Moskvu. Niži "redovi" malo silijo, in tako je nekaj ravsa in kavsa, kakor pač povsod, saj rajsko ne more biti nikjer. "Pravda" je lansirala neko vest, kakor bi se nekaj kuhalo med Angleži in Nemci. Baje je vest pretresla ves svet, Lawndale tudi. "Glava" pravi in trdi in naznanja, da so Moskoviči "ustrelili velikega kozla". Viš. Pa silite v to Moskvu! Za ali proti Moskvu, to še ne da tako rešiti kakor bi s prsti počil. Ampak "kozla da bi bili ustrelili", ko so nekemu "nasledli", prav nazijski propagandi da bi bili nasledli. Well, blagor vam, če si ohladite srca s takim "kozlom". Kaj pa, če hoče kdo, da naj se zjasni, ko je politično nebo hudo temno? In zjasnilo se je, ako kdo kaj razume o političnem in še diplomatičnem vremenu. Na Lawndalu vidijo v Moskvu kozla, jaz pa sem mnenja, da so ti Moskoviči — tiči!

Noj utakne baje glavo v pesek, pa bi bilo! Govorimo o nojevi politiki. "Kar pustimo — dosti je drugega — gremo in idimo kar preko tega in onega — nas ne zanima." Za nojem je lovec, pa se noj dela, kakor bi lovec ne bilo! To je nojeva politika, ki je pod vsako kritiko.

"Pan Europe" je še predmet politike. V Washingtonu, D. C., je bilo obsežno zborovanje koncem prosinca. Ta predmet je punčica grofa Condenthove-Kalergi. Vsa Evropa skupaj v federaciji, ampak USSR mora iz Evrope, ko je le azijska sila, in ne spada med povprečne Evropejce, ki so za padne mentalitete. Ali bo hotela iti iz Evrope, ko ima največ Evrope? In če bi šla, šment dela preglavice celo v tem slučaju. Zato so tuhtali, kako kosmatega brdavs pripraviti do pameti, da pusti Pan-Evropo pri miru. In preglavice so se porajale tudi glede Anglije, ker tudi ta je brdavs. Upali so, da bodo sfiksali ta dva. — Ampak celo pri takem sfiksanju ni brez preglavic: Nemčija je tudi brdavs, ki bi lahko začel rincati ali brcati, da bi se vsa nova hiša tresla. Tolažili so se, da bo tudi pan-evropski parlament, ki bo zabil vsako prešerno brcanje. Well, panevropski gospodi želimo dosti sreče, ampak vere na tako Evropo nam manjka. Druga sila mora biti, ki bi udarila, ako se hoče komu do brcanja! Sami premišlujte.

Michael Trinko in Sinovi
PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS
Pleskarji in popraviljači ometa in sten.
2114 W. 23rd Place, Chicago
Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovincem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčirno.

DR. J. E. URSICH
ZDRAVNIK
in
KIRURG
Urad:
1901 West Cermak Road
1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah
Telefon Canal 4918
CHICAGO
Residenčni tel.: La Grange 3966

MARIN KLARICH & SON
GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS
Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Mi prevzemamo vse vrste dela, gradimo nove stavbe kakorinske koli obsega. Sprejemamo velika dela kot grajenje večjih poslopij, kol tovarn, ali kakrnekoli. Obenem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravila nje hiš in drugih poslopij. Za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo.

Nasveto, proračune in načrte dajemo na željo brezplačno.

Čemu plačujete visoke najemnine. Dajte si postaviti lesten dom, lastno hišo, kar napravimo vam mi za smerno nizko ceno.

Pokličite nas na telefon
Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON
V svojem lastnem uradu
3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois